

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite YM002:01/2014

Asia **Valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden melutason ohjearvoista**

Ympäristöministeriö on yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa valmistellut luonnoksen asetukseksi tuulivoimaloiden melutason ohjearvoista. Ympäristöministeriö on pyytänyt luonnoksesta lausuntoa myös Museovirastolta, joka esittää siitä näkemyksensä seuraavan.

Asetusluonnos kokonaisuutena ja melutasojen ohjearvot

Meluntorjunnasta on nykyisin voimassa valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992), jota on sovellettu myös tuulivoimaloihin, lukuun ottamatta teollisuus-, katu-, liikenne- ja melunsuoja-alueita. Päätöksen ohjearvoja pidetään riittämättöminä teollisen kokoluokan voimaloiden ja tuulivoimamelun erityisluonnetta koskeva lisätiedon vuoksi. Ympäristöministeriö on lisäksi julkaissut tuulivoimaloita koskevaa, mm. melutasoja koskevaa ohjeistusta. Uutta asetusta valmistellaan tuulivoimaloiden melusta aiheutuvien terveyshaittojen sekä siitä aiheutuvan muun merkittävän ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Sitä on tarkoitus soveltaa maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa sekä lupamenettelyissä ja valvonnassa. Asetuksessa on tarkoitus antaa ohjearvot vain ulkomelutasoille, sillä sisämelutasoista säädetään terveydensuojelulaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

Museovirasto ottaa asetusluonnokseen kantaa kulttuuriympäristöjen näkökulmasta ja pitää korkeimpien sallittujen ohjearvojen asettamista tarpeellisena. Uusiutuvan energian tuottaminen on osa välttämätöntä ilmastomuutoksen hillintää. Terveysriskien lisäksi tuulivoimaloiden suunnittelussa on silti tarpeen selvittää ja ottaa huomioon myös niiden aiheuttamien viihtyvyyshaittojen mahdollisuus, erityisesti melulle herkän toiminnan alueilla.

Ihmisen toiminnasta sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta syntynyt kulttuuriympäristö (maisema, rakennettu kulttuuriympäristö, arkeologinen kulttuuriperintö, ihmisvaikutteinen luonto) koostuu aineellisista ja aineettomista osista ja merkityksistä. Äänimaisema on merkittävä, tutkimuksessa ja myös maankäytössä (mm. hiljaiset alueet) ajankohtainen mutta monilta osin vielä huonosti tunnettu osa ympäristöämme. Se on alueiden visuaalisten elementtien ohella keskeinen tekijä myönteisen ja kokonaisvaltaisen ympäristökokemuksen tuottamisessa ja sen tuotteistamisessa (esim. matkailu).

Asetusluonnoksessa on nyt määritelty ulkomelutason päiväajan (klo 7-22) ohjearvot seitsemälle ja yöajan (klo 22-7) ohjearvot neljälle eri alueidenkäytön tyyppille. Ero johtunee siitä, ettei päivällä käytettäviksi oletetuille alueille kuten kansallispuistoille yleisesti katsota tarvittavan yöajan ohjearvoja. Tilapäisen leiriytymisen ja luonnon tarvitsemaa rauhaa voidaan tältä osin arvioida myös toisin. Korkeimmaksi sallituksi tuulivoimaloista aiheutuvaksi päiväajan ulkomelutasoksi (LAeq) esitetään kansallispuistoissa 40 dB ja kaikilla muilla määritellyillä virkistys- ja ulkoilu-, asutus- ja laitosalueilla hieman korkeampaa 45 dB melutasoa. Yöajan ohjearvoiksi esitetään määritellyillä alueilla 40 dB.

Kuten melutasoa koskevan valtioneuvoston päätöksen tiukemmat ohjeavot, on myös tuulivoimaloille ehdotettavat ohjeavot osoitettu alueille, joilla niitä tarvitaan levon, hiljaisuuden tai luonnon havainnoinnin vuoksi. Näiden alueiden joukkoon eivät kuulu kulttuuriympäristöt, joihin usein sisältyy luontoelementtejä ja joiden elämyksellisen ja tiedollisen aineksen omaksuminen on ainakin osin häiriöaltista. Tuulivoimaloiden haittavaikutuksia kulttuuriympäristöihin rajoitetaan nykyisin ja ensisijaisesti riittävin suojaetäisyyksin ja voimaloiden kokoon liittyvin ratkaisuin. Museovirasto esittää harkittavaksi, että ehdotukseen sisällytettäisiin vähintään tavoitearvoina melutason ohjeavot myös mahdollisesti altistuvilla kulttuuriympäristön ja luonnon suojelualueilla (vrt. kansallispuistot).

Asetuksen perustelumuistion kohdassa 2.1.4 on aiheellista käsitellä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja niiden yhteensovittamista nyt esitettyä laajemmin, myös kulttuuriympäristöjä koskevien erityistavoitteiden näkökulmasta. Valtioneuvoston päätöksessä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta (13.11.2008) todetaan, että yhteys- ja energiaverkostoja koskevassa alueidenkäytössä ja alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon sään ääri-ilmiöiden ja tulvien riskit, ympäröivä maankäyttö ja sen kehittämistarpeet sekä lähiympäristö, erityisesti asutus, arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet ja -alueet sekä maiseman erityispiirteet.

Osastonjohtaja

Mikko Härö

Erikoistutkija

Laura Tuominen

Tiedoksi Opetus- ja kulttuuriministeriö